

Toen ik een aantal jaar geleden overspannen werd, kwam ik er achter dat mijn vader Daan ruim 30 jaar geleden op exact dezelfde leeftijd ook overspannen was geworden. Hij werd vervolgens manisch, raakte zijn baan kwijt, richtte in korte tijd verschillende bedrijven op en kocht ons gezin de bijstand in. Mijn moeder vocht voor ons gezin, maar verloor het uiteindelijk van de ziekte van mijn vader. Hij werd met de diagnose manisch depressief opgenomen in een psychiatrische inrichting, werd dakloos en leefde tussen de Groningse zwervers verder onder de naam Engel. Mijn ouders scheidden en na anderhalf jaar zonder contact met mijn vader veranderde ik mijn achternaam in die van mijn moeder.

In Ver van Daan onderzoek ik hoe mijn vader manisch depressief werd en of ik de familiebanden, die sindsdien verstoord zijn, nog kan herstellen door zijn ziekte voor het eerst in 30 jaar binnen ons gezin bespreekbaar te maken. Sinds ik besloot een documentaire over mijn manisch depressieve vader te maken, bleek bijna iedereen die ik erover vertelde ook iemand met een psychische aandoening in zijn of haar nabije omgeving te hebben. En bleek dit bijna altijd een moeilijk bespreekbaar onderwerp te zijn. Net als 30 jaar geleden rust er helaas nog steeds een enorm stigma op psychische aandoeningen.

Naast mijn zoektocht naar de ziekte van mijn vader ben ik daarom ook wat onderzoek gaan doen naar dit stigma. Ruim 40% van de mensen krijgt ooit een psychische aandoening. En iedereen krijgt er in zijn leven een keer direct of indirect mee te maken. Stigma is één van de belangrijkste problemen die mensen met psychische problemen ervaren. Hoewel bijna iedereen een goede beschrijving van psychische aandoeningen kan geven, praat slechts een op de drie mensen erover met een ander of met een patiënt. Terwijl het aangaan van het gesprek juist de eerste belangrijke stap is om dit stigma tegen te gaan.

Half december waren er een aantal speciale voorvertoningen bij Kenniscentrum Bipolaire Stoornissen, Samen Sterk zonder Stigma, de Vereniging van Manisch Depressieven en Betrokkenen en 30 december werd Ver van Daan uitgezonden bij de NCRV. De film heeft veel aandacht gekregen in de pers en maar liefst 400.000 mensen hebben 's avonds laat de uitzending bekeken. De vertoningen en uitzending leidden tot veel emotionele en lovende reacties. Velen herkennen zich in één van de "hoofdrolspelers" en worden geïnspireerd om ook in zijn of haar eigen omgeving psychische aandoeningen bespreekbaar te maken.

Vanuit de professionele hoek komen ook zeer positieve geluiden. Inhoudelijk raakt de film aan allerlei thematieken waar zij dagelijks mee te maken hebben, en waarmee ze zoveel moeite hebben om dat over te brengen: de impact van een manische psychose, de diepgaande consequenties voor de betrokkenen, het feit dat een patiënt zich vaak weinig herinnert van wat er is gebeurd, en de verschillende manieren waarop mensen daarmee omgaan.

Het is fantastisch om te zien dat naast mijn persoonlijke doel om de ziekte binnen ons gezin bespreekbaar te maken, de documentaire ook anderen inspireert om het stigma rond psychische aandoeningen tegen te gaan en het gesprek te starten. Om dit verder te stimuleren gaan we onder andere met Samen Sterk zonder Stigma vertoningen met nagesprek organiseren. Een vertoning van de documentaire leent zich erg goed om in gesprek te gaan over psychische aandoeningen in de familie of nabije omgeving, het stigma rond psychische aandoeningen, de manier waarop je dit bespreekbaar kan maken en wat dit gesprek je allemaal kan brengen.

Het is tijd om te praten.

Roderik Schaepman

SAMEN STERK ZONDER STIGMA

Ademloos heb ik Ver van Daan bekeken. Als stille getuige van de zoektocht van Roderik. De zoektocht naar wie zijn vader is, wie het gezin is en hoe het grote geheim rond de aandoening van zijn vader het leven van Roderik, zijn ouders en zijn broer heeft bepaald. Als Samen Sterk zonder Stigma werken we aan een samenleving waarin iedereen open kan zijn over psychische aandoeningen. Ver van Daan is er in geslaagd om op een integere en intieme manier zien hoe moeilijk het is om psychische aandoeningen bespreekbaar te maken. En tegelijk ook dat het kán en dat het voor alle leden van het gezin een opluchting is. Ik hoop dat Ver van Daan als voorbeeld velen doet volgen!

- Gerdien Rabbers, Directeur Samen Sterk zonder Stigma

KENNISCENTRUM BIPOLAIRE STOORNISSEN

Inhoudelijk raakt de film aan allerlei thematieken waar wij dagelijks mee te maken hebben, en waarmee we zoveel moeite hebben om dat over te brengen: de impact van een manische psychose, de diepgaande consequenties voor de betrokkenen, het feit dat een patiënt zich vaak weinig herinnert van wat er is gebeurd, en de verschillende manieren waarop mensen daarmee omgaan: IJcke, Merijn en Roderik hebben ieder een eigen wijze van hiermee omgaan, en wij vinden dit heel tekenend naar voren komen in de film. Vaker overheersen woede, trauma en verwijten, maar juist als mensen daar voorbij kunnen stappen, komen de belangwekkende, helende processen tot stand.

- Prof.dr. R.W. Kupka, Voorzitter Kenniscentrum Bipolaire Stoornissen

LEDEN VERENIGING VAN MANISCH DEPRESSIEVEN EN BETROKKENEN

- "Verplichte kost voor iedereen die in de GGZ werkt"
- "De deken is er af gehaald"
- "Liefde en pijn in één"
- "Confronterend en verlichtend tegelijk"
- "Eerlijk en oprecht"
- "Ik ga nu meteen naar huis om te praten!"

EEN PAAR VAN DE REACTIES OP FACEBOOK EN TWITTER

- "Onder de indruk, emotioneel en zwaar, maar zo herkenbaar. Dank voor de puurheid van deze documentaire. Dank!! Tamara, ver van Michael, mijn vader."
- "Dank voor deze documentaire! Vandaag door mijn moeder (zelf manisch depressief) getipt op de docu en net gekeken. Heb gelachen en gehuild! Heel herkenbaar en daardoor ook geruststellend/ troostend."
- "Een heel mooie documentaire, als je dit zelf hebt meegemaakt, is dit moeilijk uit te leggen aan anderen. Daarom was ik erg onder de indruk!"
- "Prachtige documentaire; 2x bekeken. Ontroerende en met zoveel liefde en begrip gemaakt. Confronterend maar zeker verhelderend en troostend voor omstanders van een lijder/leider van deze stoornis. Groet van een ervaringsdeskundige..."
- "Zelden zo'n mooi weergegeven pure documentaire/ film gezien. Resultaat om trots op te zijn! Dank Roderik en familie en allen die dit mogelijk hebben gemaakt."
- "Bedankt voor de openheid. Bedankt voor dat we ik meer inzicht krijgen in de ziekte vooral als je er mee werkt. Bedankt."
- Wat een intense documentaire #ervandaan De tranen rollen over mijn wangen. Wat een liefde, wat een pijn.
- Blij dat ik na 26 jaar mijn manisch depressieve vader heb gebeld! Hij ging ook weg toen ik acht was! #ervandaan